

Kortversion av rapport: Eko-brottslighet i handeln, En genomgång och analys av brott som drabbar välfärdssamhället

Handeln är inte den mest utsatta branschen när det gäller ekonomisk brottslighet. Men på grund av branschens storlek handlar det ändå om väldigt mycket pengar, som undanhålls beskattning.

Rapporten *Eko-brottslighet i handeln, En genomgång och analys av brott som drabbar välfärdssamhället* är en första kartläggning av ekonomisk brottslighet i handeln.

10 miljarder undanhålls beskattning

Ett stort problem när det gäller ekonomisk brottslighet är att den går ut på att dölja något, vilket gör kriminaliteten svårare att upptäcka. Enligt Skatteverkets uppskattning ligger handeln som bransch på tredje plats efter bygg- och transportsektorn när det gäller dolt värdeskapande (det vill säga försäljning som inte redovisas). När det gäller svarta löner utmärker sig handeln som bransch. Skatteverkets uppskattning är att närmare 10 miljarder kronor av inkomst undanhålls beskattning i handeln, vilket är mer än dubbelt så mycket som någon annan bransch. Ändå är summan av de svarta lönerna inte så stor i förhållande till branschens totala produktivitet, den utgör bara 2,78 procent.

En effekt av dolt värdeskapande och svarta löner är att det leder till snedvriden konkurrens till nackdel för de etablerade seriösa aktörer inom handeln som står för majoriteten av försäljningen.

Ett kontantlöst samhälle minskar risken

Kontanter som betalningsmedel gör det lättare att upprätthålla svartarbete och ekonomisk brottslighet. Ett kontantlöst samhälle gör därför att risken för ekonomisk brottslighet i vissa delar av handeln kan minska.

En form av ekonomisk brottslighet är företags fusk med anställningsstöd. Eftersom subventionerade anställningar är så vanligt förekommande inom handeln finns det anledning att tro att bedrägerier kopplat till detta är ett problem att ta på allvar.

Kollektivavtal skyddar

Enskilda anställda som arbetar svart eller för oseriösa arbetsgivare är extremt utsatta och skyddslösa. De får varken del av det samhället ger dem som betalar skatt, till exempel skydd vid sjukdom, föräldraledighet och pension efter arbetslivet. Inte heller kan de ta del av de förmåner och det skydd som kollektivavtalet ger.

Samarbete mellan olika aktörer

För att kunna motverka den ekonomiska brottsligheten bättre krävs ett utökat samarbete mellan aktörer inom branschen såväl som mellan branschen och myndigheter.

För arbetsmarknadens parter är det viktigt att främja den svenska modellen, där kollektivavtalet är en grundläggande del. Kollektivavtalet är en garanti för anställda om löner och villkor och för företagen om konkurrensneutralitet. Därmed är det betydligt svårare att planera och genomföra brott av ekonomisk karaktär.